

Bogár László: És a múlt felfalja a jöv?t…

2015 május 19. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Arra kérdez rá, hogy mit kellene tenni ahhoz, hogy ne éljük fel el?re a jöv? generációinak életét megalapozó létfeltételeket…

A címben szerepl? apokaliptikus jóslat nem valamilyen összeesküvés-elméletgyártó agy szüleménye, hanem azé a nemrég Budapesten is bemutatkozó francia sztárközgazdászé, aki a hozzáért?k szerint fiatal kora ellenére a közgazdasági Nobel-díj egyik legesélyesebb várományosa.

Thomas Piketty kifogástalan globalopedigrével rendelkezik, a legkit?n?bb mainstream egyetemeken tanít, angolul publikál a vezet? globális folyóiratokban, a Time magazin a szellemi teljesítményét illet?en a tíz legbefolyásosabb ember között tartja számon, a nálunk is bemutatott A t?ke a 21. században cím? könyve igazi globális bestseller, az Amazon legkeresettebb könyve, írója e m? nyomán máris dúsgazdag ember.

De mit is állít ez a „szupersztár”, és mit?l ilyen népszer?ek ezek a gondolatok?

A Thomas Pikettyt?l származó metafora az emberi létezés egyik legfontosabb alapdilemmáját írja le. Arra kérdez rá, hogy mit és hogyan kellene tenni (vagy éppen nem tenni) a jelenben, hogy a múlt (vagyis a múltbeli folyamatok determinációi) ne „falják fel” a jöv?t, vagyis ne éljük fel el?re a jöv? generációinak életét megalapozó létfeltételeket. Tehát, hogy miként kellene a „jó gazda gondosságával” meg?rizni mindent, ami ahhoz kell, hogy a méltó emberi lét folytathatósága folyamatosan fenntartható legyen.

Thomas Piketty közvetlen közgazdasági értelemben a jövedelmek és a vagyonok kapcsolatát vizsgálja, és f?ként ezeknek az összefüggéseknek a hosszú távú id?sorainak elemzéséb?l igyekszik megfelel? következtetéseket levonni.

A nyugatias modernitás, amely a 21. századtól nevezi magát „kapitalizmusnak”, ezzel az elnevezéssel arra utal, hogy t?két (capital) halmoz fel, méghozzá olyan dinamikával teszi ezt, ami azt megel?z?en elképzelhetetlen volt.

Ha azonban azt is megvizsgáljuk, hogy honnan halmozza fel mindezt, szóval, hogy mi az eredete ennek a gigantikus, elképeszt?, és ma is szédít? sebességgel növekv? t?ketömegnek, akkor azt látjuk, hogy az anyagi t?ke gyors felhalmozása mögött nem más, mint az emberi létezés küls? és bels? természetének kifosztása húzódik meg. (A küls? természet a föld, víz, leveg?, a bels? természet pedig az ember lelki, erkölcsi, szellemi szövetrendszere.) Mindez azonban csak azért mehet végbe társadalmunkban, mert a t?ketulajdonosok stratégiai érdekei ezt diktálják, és a másik oldalon álló munkaer?-tulajdonosok, vagyis a dolgozók elemi érdekei ezt nem tudják ellensúlyozni.

Mindennek nyomán viszont egyre veszélyesebb negatív örvénylés, b?vös kör alakul ki. A t?ketulajdonosok egyre gátlástalanabbul fosztják ki a küls? és bels? természetet a minél gyorsabb felhalmozás érdekében, és ez arra készteti ?ket, hogy a keletkez? jövedelmek minél nagyobb hányadát sajátítsák ki.

Mindez növeli az általános befolyásukat, hatalmukat, és ezzel még inkább képesek ennek a folyamatnak a további felgyorsítására. Az összes jövedelemb?l kihasított egyre nagyobb részesedésük pedig egyre nagyobb hatalmat eredményez, ami egyúttal egyre nagyobb esélyeket kínál ahhoz is, hogy ezután még nagyobb részt hasítsanak ki az összes jövedelemb?l, és így tovább.

Thomas Piketty szerint ez az öngerjeszt? örvényléshez hasonlítható folyamat, amelyet könyvében is leírt, egy id? után az egész rendszer létét veszélyezteti majd. Mégpedig azért, mert a munkaer?-tulajdonosok mindennek nyomán egyre kiszolgáltatottabbá válnak, elemi szint? ön-újrateremtési folyamataikat is egyre inkább képtelenek lesznek majd fenntartani.

Ez pedig egyre alacsonyabb min?ség? munkaer?t, és ennek nyomán fokozódó társadalmi konfliktusokat vált ki.

Ráadásul mindennek eredményeként a munkaer?-tulajdonos többsége egyre kevesebb vásárlóer?vel rendelkezik, így egyre kevésbé jelent vonzó befektetési lehet?séget a t?kének. Ebb?l viszont az következik, hogy a t?ke részben „kincsként” vár, teljes passzivitásban a „jobb id?kre”, részben pedig az egyes nagy t?kestruktúrák egymás ellen kezdenek el spekulálni, ami tovább rontja az amúgy is éppen elég fenyeget? helyzetet, és tovább fokozza a globális konfliktusokat.

Thomas Piketty szerint a kapitalizmus 15. századi létrejöttét?l a 19. századig terjed? id?szakban folyamatosan gyorsabb ütemben növelte a jövedelmekb?l való részesedést, mint amilyen ütem? az összes jövedelem növekedése volt.

Ennek a történelmi periódusnak az összes háborús konfliktusa valamilyen módon kapcsolódik ehhez az alapellentmondáshoz. Az els? világháború és aztán az 1929–1933-as nagy gazdasági válság drámai módon mutatott rá a helyzet tarthatatlanságára, így a Roosevelt-féle New Deal és a második világháború utáni európai jóléti állam is nagy történelmi korrekciót jelentett. A korrekció lényege az volt, hogy a t?kejövedelmeket terhel? magasabb adókkal és magasabb bérekkel az évszázadok óta tartó tendencia megváltozott. Az 1940 és 1980 közötti id?szakban már inkább a munkaer?-tulajdonosok összes jövedelemb?l való részesedése haladja meg rendszeresen az összjövedelem növekedési ütemét. De a globális t?ke az elmúlt három-négy évtizedben visszaszerezte hatalmi pozícióit, és mára visszaálltak az eredeti arányok, amit legf?képpen a több százmilliós ázsiai munkaer?tömeg globális munkaer?piacra való belépése tett lehet?vé.

A helyzet tehát újra az önmegsemmisítés felé hajtja a rendszert, vagyis újabb, csak a New Dealhez mérhet? fordulatra volna szükség. A globális pénzhatalmi rendszer azonban ma sokkal nagyobb er?t képvisel, mint valaha, ezért az újraszabályozás nem látszik könny? feladatnak. A világ mai helyzete és f?ként távlatai, roppant veszélyeket hordoznak, az azonban legyen biztató jel, hogy az ezt feltáró gondolatok, mint Piketty példája is igazolja, el?bb vagy utóbb, de mindenképp utat törnek maguknak.

Bogár László – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló